

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญานำทางให้การพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานแห่งความยั่งยืนและสมดุล เพื่อให้สังคมไทยมีลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทร โดยมีจุดเน้นคือคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (People centered development) เพราะเชื่อว่า รากฐานที่สำคัญอันหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการสร้างเสริมความมั่นคงแห่งชาตินั้นก็คือ “การพัฒนาคน” เนื่องจากคนเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด และมีความสำคัญที่สุดในการกำหนดทิศทางการพัฒนา การบริหารจัดการ คนเป็นผู้คิดค้นสิ่งต่างๆ เป็นผู้สร้าง ผู้ใช้ทรัพยากรทุกชนิด จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าคนเป็นหัวใจและเป็นตัวจักรที่สำคัญขององค์กร ดังนั้น การที่จะดำรงและพัฒนาคุณภาพของคนที่มีอยู่ในหน่วยงานหรือในองค์กร ให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีมีคุณภาพได้มาตรฐานและมีทัศนคติที่ดีในการทำงานเพื่อประชาชน จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคน บริหารจัดการคน หมายถึงการพัฒนาคุณภาพ สมรรถนะของคนให้มีความสามารถและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2545 : 5)

ระบบราชการของประเทศที่กำลังพัฒนา และกลไกที่สำคัญของประเทศไทยยังสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลง และกลไกที่สำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยได้ระดับหนึ่ง ระบบราชการไทยประสบปัญหาใหญ่ 3 ประการ กล่าวคือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบวิธีในการปฏิบัติงาน ปัญหาของการดำเนินงานของหน่วยงาน และปัญหาในด้านการบริหารงานบุคคล เนื่องจากการบริหารงานบุคคลไม่สามารถสร้างคุณธรรม โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต และความสามารถให้กับข้าราชการที่มีความสามารถให้อยู่ในระบบราชการต่อไป นอกจากนี้ยังพบว่า ข้าราชการบางส่วนยังไม่มีความสามารถในการผลักดันประเทศไปสู่การพัฒนาประเทศได้ กล่าวคือขาดความรู้ความสามารถในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีพฤติกรรมในการทำงานที่เฉื่อยชาระเลย และเพิกเฉยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง นอกจากนี้ข้าราชการบางส่วนยังมีพฤติกรรมในการวิ่งเต้นเพื่อแสวงหาประโยชน์และ

ความก้าวหน้าของตนมากกว่าผลประโยชน์สาธารณะ มีการทุจริต การทำงานไม่โปร่งใสและประพฤติมิชอบ นอกจากนี้ ข้าราชการ โดยมากมักมีทัศนคติของการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทุกประเภท มีทัศนคติของการเป็นเผด็จการ ไม่ยอมให้มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทั้งจากภายใน และภายนอกหน่วยงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2543 : 30)

การเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นยังเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ เพราะการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญของระบอบการปกครองระดับชาติที่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองโดยตรง และเป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง เกิดความรับผิดชอบและห่วงใยต่อประโยชน์ของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด โดยหลักการทั่วไปมีสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกัน คือ เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่จะให้การศึกษาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง และเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง (ประหยัด หงษ์ทองคำ. 2537 : 105)

ในกรณีประเทศไทย การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศ เพราะประเทศไทยมีพื้นที่กว้าง รัฐบาลเข้าไปดูแลได้ทั่วถึงได้ยาก จึงต้องมีการบริหารราชการที่จะต้องกระจายอำนาจ เพื่อให้ท้องถิ่นได้สามารถช่วยเหลือตนเอง คือ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดี การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้แนวทางในการที่จะพัฒนานำทรัพยากรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนานั้นจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของมีสิทธิ มีเสียง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น (ลิจิต ธีรเวคิน. 2548 : 106)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่น ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐบาลส่วนกลางยินยอมมอบอำนาจการปกครองและการบริหารในกิจการต่างๆ ให้กับประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยประชาชนจะเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่บริหาร และกำหนดนโยบายในท้องถิ่นของตน องค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระเต็มที่ในการดำเนินงาน มีงบประมาณเป็นของตนเองมีกำลังเจ้าหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายและวินิจฉัยสั่งการด้วยตนเอง แต่ถึงแม้จะเป็นอิสระ ส่วนกลางก็จะคอยควบคุมดูแลการดำเนินงานต่าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปโดยความเรียบร้อยและถูกต้อง (ฉลาด ขามช่วง. 2542 : 22)

จึงอาจจะกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจให้กับหน่วยปกครองพื้นฐานของประเทศอย่างแท้จริง อันเป็นการสนองนโยบายการกระจายอำนาจ ผู้ท้องถิ่นของรัฐบาล ที่จะให้อำนาจการบริหารแก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นท้องถิ่นสามารถบริหารพัฒนางานแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นตามขอบข่ายกฎหมายกำหนด (กรมการปกครอง. 2546 : 14-15)

การที่จะทำให้การปกครองประเทศประสบความสำเร็จได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สามารถผลักดันได้ คือการการใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือคำว่า ธรรมภิบาล (Good governance) มีความหมายถึง ระบบ โครงสร้าง และกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข การบริหารจัดการที่ดีตามแนวธรรมภินิบาลนั้น เชื่อมโยงองค์ประกอบของสังคมทั้ง 3 ส่วนด้วยกัน คือ ประชาสังคม (Civil society) ภาคธุรกิจเอกชน (Private sector) และภาครัฐ (State หรือ Public sector) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคมรัฐเกิดความเข้มแข็ง มั่นคง มีเสถียรภาพ และประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ดังนั้น การสร้างธรรมภิบาลจึงถือเป็นการสร้างการมีส่วนร่วม และระดมความคิดจากส่วนประกอบที่สำคัญของสังคมทั้ง 3 ฝ่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข คำว่าธรรมภิบาล เริ่มใช้กันแพร่หลายในประเทศไทยภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 และหลังจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทั้งนี้เนื่องจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้างธรรมภิบาลขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ (บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ. 2543 : 91)

ในการบริหารองค์การไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล หรือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถ ผลักดันให้องค์การมีการพัฒนาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงานในอนาคต โดยเฉพาะในสถานการณ์

ปัจจุบันที่แต่ละองค์กรต่างก็ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานบุคคลเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้ตระหนักถึงความสำคัญว่าการบริหารงานบุคคลเป็นงานที่จะต้องแทรกอยู่ในกิจกรรมขององค์กร และถือว่าบุคลากรทุกคนมีค่าสำหรับองค์กร การรักษามูลค่าไว้ในองค์กรจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ และหากบุคลากรขององค์กรขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับชีวิตการทำงาน ขาดแรงบันดาลใจในการทำงานและการใช้ชีวิต ขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง ทำให้ขาดการพัฒนาตนเอง มีทัศนคติไม่ดีต่อองค์กรและกับเพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่ตัวเองส่งผลให้เกิดความไม่กระตือรือร้นต่อชีวิต ต่อการทำงาน จึงทำงานเพียงเพื่อความอยู่รอด เมื่อเกิดปัญหาก็มักโทษผู้อื่นในที่สุดทำให้ส่งผลต่อตัวบุคลากรและความสำเร็จขององค์กร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลอย่างจริงจัง และเป็นระบบนอกเหนือจากการกำกับดูแลบุคลากรให้ทุ่มเทกับการทำงานเพื่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์กร ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าทุกกิจกรรมขององค์กรจะสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารทุกคนต้องให้ความสำคัญต่อทรัพยากรบุคคลภายใต้การดูแลของตน (เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, 2543 :13)

องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การจัดตั้งดังกล่าวส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานต่างๆทั้งในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย และการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การสวัสดิการสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งด้านการเมืองและการบริหาร แต่ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง มีบุคลากรเพียง 32 คน ให้บริการประชาชน จำนวน 5005 คน 9 หมู่บ้าน ซึ่งในการให้บริการประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นต้องมีการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารที่มีความจำเป็น ถึงขั้นรัฐได้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและในการประเมินการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง ปรากฏว่า ในปี 2549 ได้คะแนนรวมร้อยละ 89 ปี 2550 ได้คะแนนรวม ร้อยละ 85 ปี 2551 ได้คะแนนรวม ร้อยละ 79 ปี 2552 ได้คะแนน ร้อยละ 72 และในปี 2553 ได้จัดโครงการการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูงตำแหน่งบุคลากร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดให้ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ รวมถึงพนักงานจ้าง ซึ่งมีส่วนร่วม และได้รับผลกระทบในการบริหารงานบุคคล ซึ่งผลการศึกษานำเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูงต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของบุคลากรต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการศึกษา

1. การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง
2. บุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษา การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 7 หลักตามแนวคิดของ

ธงชัย สันติวงษ์ (2542 : 102) และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนี้

- 1.1 การวางแผนกำลังคน
- 1.2 การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน
- 1.3 การคัดเลือก
- 1.4 การปฐมนิเทศ
- 1.5 การบรรจุแต่งตั้ง
- 1.6 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 1.7 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 54 คน ประกอบด้วย

2.1 ข้าราชการการเมือง	จำนวน 22 คน
2.2 ข้าราชการประจำและพนักงานจ้าง	จำนวน 32 คน

3. ขอบเขตพื้นที่ของการศึกษา

พื้นที่ในการศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ระยะเวลาในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้เวลาในการศึกษา ระหว่าง เดือน กรกฎาคม 2554 - สิงหาคม 2554

5. ตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ ประเภทบุคลากร จำแนกเป็น

- 5.1.1 ข้าราชการการเมือง
- 5.1.2 ข้าราชการประจำและพนักงานจ้าง

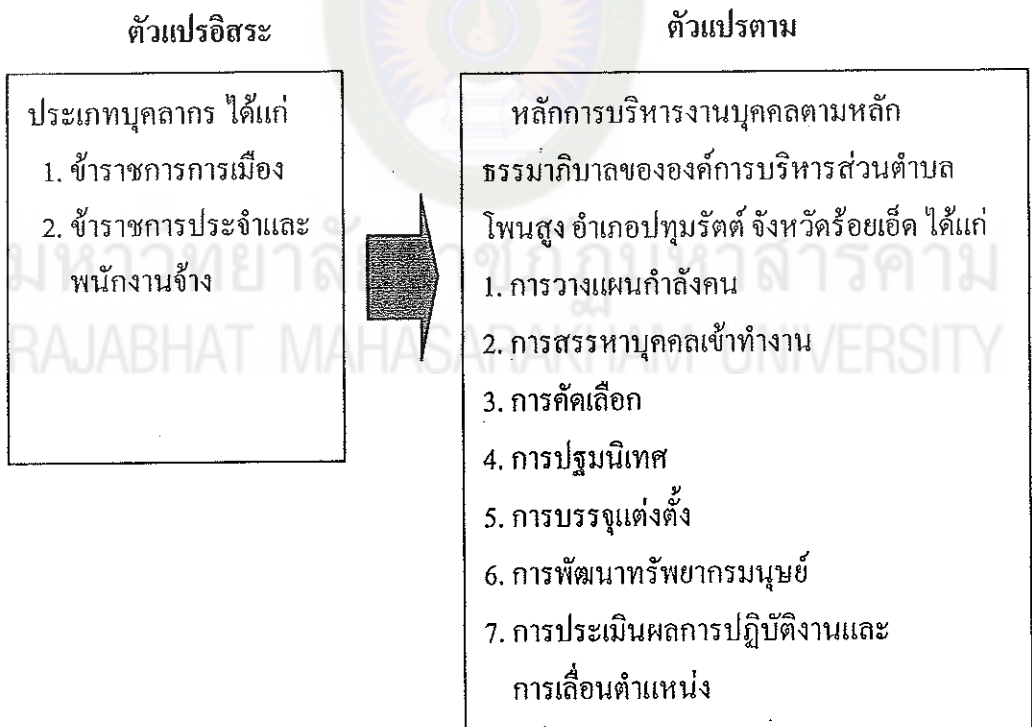
5.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ การบริหารงานบุคคลตามหลัก

ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

- 5.2.1 การวางแผนกำลังคน
- 5.2.2 การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน
- 5.2.3 การคัดเลือก
- 5.2.4 การประชุมพิเศษ
- 5.2.5 การบรรจุแต่งตั้ง
- 5.2.6 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 5.2.7 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาใช้กรอบแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ (2542 : 102-110) และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. บุคลากร หมายถึง คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

2.1 ข้าราชการการเมือง ได้แก่ คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

2.2 ข้าราชการประจำและพนักงานจ้าง ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง ข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง และพนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

3. หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ ประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

4. การบริหารงานบุคคล หมายถึง ศิลปะในการสรรหา และการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในองค์การมอบหมายงาน การพัฒนาบุคคล การจ่ายค่าตอบแทน การชำระรักษาการวางแผนและการเลื่อนตำแหน่งโดยการดำเนินการต่างๆ ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของผลผลิตหรือการบริการขององค์การในการใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งบุคคลและองค์การและสังคมโดยรวม

5. การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหาร

กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มาบูรณาการใช้ในการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

5.1 การวางแผนกำลังคน หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การกำหนดนโยบายและการวางแผนกำลังคนดำเนินการตามกฎระเบียบราชการ ยึดหลักความถูกต้องของวิชาชีพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรบุคคล

5.2 การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การสรรหาบุคคลเข้าทำงานดำเนินการตามกฎระเบียบของราชการอย่างเคร่งครัด ยึดหลักคุณธรรมคือเป็นไปตามความสามารถของผู้ถูกสรรหามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรบุคคล

5.3 การคัดเลือก หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานดำเนินการตามกฎระเบียบของราชการอย่างเคร่งครัด ยึดหลักคุณธรรมคือเป็นไปตามความสามารถของผู้สมัคร มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรบุคคล

5.4 การปฐมนิเทศ หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ดำเนินการเป็นไปตามกฎระเบียบของราชการ เน้นการประพฤติปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม ดำเนินการด้วยความโปร่งใส เปิดเผยโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน และดำเนินการอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย

5.5 การบรรจุแต่งตั้ง หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรดำเนินการตามกฎระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด ยึดหลักคุณธรรมคือเป็นไปตามความสามารถของผู้สมัคร ดำเนินการด้วยความโปร่งใส เปิดเผย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกันและดำเนินการอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายขององค์กร

5.6 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดำเนินการ กฎระเบียบ

ของราชการ ยึดหลักคุณธรรมคือเป็นไปตามความรู้ความสามารถของบุคลากร ดำเนินการด้วยความโปร่งใส เปิดเผย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน และดำเนินการอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายขององค์กร

5.7 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง หมายถึง การนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ในการบริหารงานบุคคล การประเมินผล การปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่งดำเนินการตามกฎระเบียบราชการ ยึดหลักคุณธรรมคือเป็นไปตามความรู้ความสามารถของบุคลากร ดำเนินการด้วยความโปร่งใส เปิดเผย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน และดำเนินการอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายขององค์กร

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลนำเสนอองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป